

Kmetijska in gozdarska vozila v cestnem prometu ter predpisi

Prodaja, registracija in tehnični pregledi

Za izboljšanje varnosti, predvsem pa zmanjšanje števila nezgod pri uporabi kmetijskih in gozdarskih vozil, je potrebno s predpisi urediti celotno področje uporabe teh vozil. V tem prispevku obravnavamo evropske in slovenske predpise, ki urejajo pogoje za udeležbo teh vozil v cestnem prometu, in sicer s področja dajanja na trg oz. ugotavljanja skladnosti (»homologacije«), registracije in tehničnih pregledov vozil.

Dajanje vozil na trg

Predpisi Evropske unije (EU) določajo, da se smejo dajati na trg (prodajati) le tisti proizvodi, ki izpolnjujejo vse za posamezno vrsto vozil predpisane homologacijske zahteve (predpise, standarde). Le tako je lahko mogoče pričakovati, da bo uporabnik ob nakupu prejel proizvod (traktor, priklopnik, priključek, opremo itn.), ki zanj in ostale uporabnike ter okolico ob pravilni uporabi ne bo predstavljal tveganja za njegovo varnost in zdravje. Za izpolnjevanje varnostnih

Za vsa vozila, tudi za kmetijska in gozdarska, evropski predpisi zahtevajo ugotavljanje skladnosti vozila (»homologacijo«). Za izpolnjevanje predpisanih zahtev je odgovoren poslovni subjekt, ki vozilo daje na trg. To dokazuje s potrdilom o skladnosti vozila, ki ga ob prodaji izroči kupcu.

Za traktorje in traktorske priklopnike je ugotavljanje skladnosti vozila (homologacija) predpisano od pristopa Slovenije k EU, za zamenljive vlečene stroje, pri katerih »je razmerje med največjo tehnično dovoljeno skupno maso in maso neobremenjenega vozila enako ali večje od 3,0«, pa od 1. 1. 2016 naprej. To so trosilnik, nakladalni priklopnik, gozdarski traktorski priklopnik, cisterna itn.

zahtev je odgovoren poslovni subjekt, ki proizvod daje na trg. To je proizvajalec, če se ta nahaja na območju EU, oz. njegov zastopnik, če se proizvajalec nahaja izven območja EU. Obravnavano tematično obravnava več predpisov EU. Ti se v posameznih državah članicah uporabljajo neposredno (EU uredbe), druge pa so države članice dolžne prenesti s svojo nacionalno zakonodajo (EU direktive). Od leta 2013 dalje za kmetijska in gozdarska vozila veljajo le uredbe EU, ki pa se sklicujejo tudi na mednarodne pravilnike UNECE in OECD kodekse.

Če pogledamo nekoliko širše, za pretežni del proizvodov (stroji, oprema, proizvodi široke potrošnje itn.) proizvajalec (oz. njegov zastopnik) sam zagotovi izpolnjevanje varnostnih zahtev in tega pred dajanjem proizvoda na trg ne preverja nobena neodvisna inštitucija ali državni organ. Proizvajalec izpolnjevanje varnostnih zahtev uporabniku (kupcu) pisno dokazuje oz. ga s tem seznanja z izjavo o skladnosti, ki je praviloma del

V Sloveniji smejo biti v cestnem prometu tudi traktorski priključki, ki jih Zakon o motornih vozilih definira kot »zamenljive vlečene stroje ali zamenljivo vlečeno opremo za opravljanje kmetijskih, gozdarskih in drugih del, ki jih vleče, potiska ali nosi traktor (npr. obračalnik, trosilnik, nakladalni priklopnik, gozdarski traktorski priklopnik, škropilnica, cisterna)«. Zanje ni predpisana registracija ne glede na njihovo obliko in njihovo največjo dovoljeno maso, za udeležbo v prometu pa morajo imeti brezhribne predpisane naprave in opremo.

AEBI

A brand of **AGCO**

Kontakt:

autocommerce

Autocommerce d.o.o., tel: +386 41 652 858
ivan.spruk@autocommerce.si

navodil za uporabo, na proizvodu pa z oznako CE.

Za nekatere proizvode pa je zakonodajalec (evropski parlament, evropska komisija in svet EU) ocenil, da pri njihovi uporabi nastaja tako veliko varnostno tveganje, da ni dovolj, da se proizvajalec sam odloči, katere predpise in standarde s področja varnosti in varovanja bo upošteval, pač pa je zanje natančno predpisal varnostne zahteve in določil, da mora izpolnjevanje le-teh preveriti od proizvajalca neodvisna inštitucija. Poleg za nekatere proizvode, ki jih tu ne obravnavamo (npr. nekatere vrste žag), te strožje zahteve veljajo predvsem za vozila. Tudi za kmetijska in gozdarska vozila. Prodajalec kupcu izpolnjevanje varnostnih zahtev za vozila dokazuje s potrdilom o skladnosti vozila, ki mu ga izroči v obliki posebnega predpisanega dokumenta.

Uredba (EU) za kmetijska in gozdarska vozila

Vse zahteve za varnost in varovanje zdravja, ki jih morajo izpolnjevati kmetijska in gozdarska vozila pred dajanjem na trg (prodajo), predpisujejo krovna Uredba (EU) št. 167/2013 o odobritvi in tržnem nadzoru kmetijskih in gozdarskih vozil evropskega parlamenta in sveta z dne 5. 2. 2013 in na njeni osnovi izdane delegirane uredbe komisije EU, prav tako pa tudi Uredba parlamenta in sveta EU o emisijah škodljivih snovi v izpušnih plinih. Z navedenimi predpisi so predpisani tudi vsi postopki, ki na koncu privedejo do tega, da kupec ob nakupu vozi-

Telegrafske novice iz kmetijske tehnike

Case IH in **Steyr** sta za sestrsko blagovno znamko **New Holland** iz skupine **CNH Industrial** predstavila samodejno delujoče zavore pri zmanjševanju hitrosti pri traktorjih z brezstopenjskih CVT menjalnikom (Kmetovalec št. 9/2018); sistem je na voljo pri Steyr traktorjih 6185 do 6240 CVT kakor tudi pri Case IH Puma 185 CVX do 240 CVX – STOP.

Massey Ferguson je v svojih barvah in zunanjih oblikah predstavil balirke, kombinirane balirke in ovijalke iz nekdanjega programa Lely, ki ga je prevzela skupina **AGCO**; stroje bodo proizvajali v Nemčiji, v nekdanji tovarni **Welger** – STOP.

Zakon o motornih vozilih omogoča tudi prostovoljno oz. registracijo na zahtevo lastnika za vozila, za katera v Sloveniji registracija ni predpisana (npr. delovni stroji), pa so udeležena v cestnem prometu v državah, kjer je registracija zanje predpisana.

zagotovilo, da je njegovo vozilo skladno z vsemi zahtevami veljavnih uredb EU, in vozilo se, če je to za to vozilo predpisano, lahko registrira. Je pa za kupce pomembno vedeti, za katera kmetijska vozila mora ob nakupu prejeti potrdilo o skladnosti. Pri kmetijskih in gozdarskih vozilih so to traktorji, traktorski priklopniki in nekateri zamenljivi vlečeni stroji. Če se za prvi dve skupini predpisi o homologaciji uporabljajo že od pristopa Slovenije k EU in je potrdilo o skladnosti vozila pogoj za njihovo registracijo, pa je za nekatere zamenljive vlečene stroje to novost oz. se zanje zahteva za ugotavljanje skladnosti uporablja od 1. 1. 2016 naprej. In katera vozila so ta vozila, za katera mora kupec »po novem« prejeti potrdilo o skladnosti, čeprav jih za udeležbo v cestnem prometu ni potrebno registrirati, kot bomo videli v nadaljevanju? Krovna uredba določa, da so to vozila, pri katerih »je razmerje med največjo tehnično dovoljeno skupno maso in maso neobremenjenega vozila enako ali večje od 3,0«. Po domače povedano, so to vozila pri katerih je največja dovoljena masa enaka ali večja od trikratnika mase praznega vozila. Za boljše razumevanje naj povemo,

la prejme potrdilo o skladnosti vozila, ki je tudi eden od pogojev za registracijo vozila, a o registraciji več v nadaljevanju.

Za vse navedene postopke se večinoma uporablja izraz homologacija. Potrdila o skladnosti vozila lahko izdajajo prodajalci (zastopniki proizvajalcev), če izpolnjujejo predpisane administrativne zahteve in se odločijo, da jih bodo izdajali za posamezne tipe vozil, ali pa jih posamično izdajo pooblaščenim strokovnim organizacijam, na katere se obrnejo prodajalci ali pa tudi končni kupci, če sami opravijo nakup v drugi državi članici EU in so ob nakupu pridobili potrdilo o skladnosti vozila (tako imenovan COC), izdano v tej državi. Mimogrede: postopek pri uvozu vozil iz držav izven EU je precej zapleten in posamezen tovrsten uvoz končnim kupcem prej kot ne odsvetujemo. Kljub temu da tega tu ne obravnavamo, pa naj vseeno omenimo, da je postopek pregleda vozila in njegovih dokumentov potreben tudi pri nakupu rabljenih kmetijskih vozil v drugih članicah EU. Dejansko gre za postopek identifikacije in ocene tehničnega stanja vozila pred prvo registracijo vozila v Sloveniji, izvajajo pa ga pooblaščenim strokovnim organizacijam. Ta postopek se seveda izvede pod pogojem, da je bilo vozilo že prej v neki drugi državi članici homologirano, sicer pa je potrebno opraviti postopek posamične odobritve vozila, ki pa je še precej bolj kompliciran, saj zahteva dokazovanje skladnosti s predpisi. Nad postopki izdajanja potrdil o skladnosti vozila bdi in prodajalcem nudi tehnično, upravno in administrativno podporo Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, ki ima tudi zelo informativno spletno stran (<https://www.avp-rs.si/>).

Kaj morajo vedeti kmetje?

Navedeni postopki so pomembni za prodajalce, za kupce pa manj. Tudi podrobno poznavanje posameznih tehničnih zahtev uredb, ki so v končni fazi vidne kot konkretne rešitve na vozilih, so za končnega kupca manj pomembne. S potrdilom o skladnosti vozila dobi

**UGODNE
CENE**

ATOS 220-350

- moči od 76 do 113 KM
- 3 in 4 cilindrski motorji prostornine 2887 in 3849 ccm
- motorji brez dodatka AdBlue
- Velika 4 stebna kabina z ravnim dnom
- mehanski ali elektronski inverter
- ECO menjalniki s polovičkami ali tretjinkami
- 4 obrati kardanske gredi 540/540E/1000/1000E
- do 4 pari hidravličnih izhodov
- teža ca od 3.300 do 4.300 kg

- * GARANCIJA 1 leto
- * Ugodno financiranje do 7 let s finančnim partnerjem
- * Servis in rezervni deli zagotovljeni

GRAPAK

GRAPAK A1 d.o.o., Strahinj 155, 4202 Naklo, info@grapak.com
www.grapak.com • 051-620-412 – Primož, 030-464-646 – Tadej
030-715-005 – Damijan

CLAAS

da je največja dovoljena masa vozila tista masa, ki jo določi proizvajalec in je seštevek mase praznega vozila in njegove nosilnosti. To so praktično vsi vlečeni traktorski priključki, kot jih definira Zakon o motornih vozilih (ZMV-1, Uradni list RS, št. 75/17) in so namenjeni tudi za prevoz kmetijskih in gozdarskih proizvodov oz. materialov (npr. trosilnik, nakladalni priklopnik, gozdarski traktorski priklopnik, cisterna).

Registracija vozil

Če pogoje za dajanje kmetijskih in gozdarskih vozil na trg (prodajo) določajo predpisi EU, pa pogoje za udeležbo teh vozil v cestnem prometu, poenostavljeno povedano, določajo nacionalne zakonodaje, v našem primeru slovenska, ki pa tudi pomeni delni prenos evropske zakonodaje, saj le-ta določa vsebine glede dokumentov za registracijo. Tu

Novi traktorji in traktorski priklopniki, za katere je predpisana registracija, morajo opraviti prvi tehnični pregled štiri leta po prvi registraciji, nato do poteka osmih let od prve registracije oz. osmih let od leta proizvodnje na vsaki dve leti, za tem pa vsako leto.

Telegrafske novice iz kmetijske tehnike

Valtra in Nokian sta postavila svetovni hitrostni rekord pri pluzenju ceste s traktorjem brez voznika; Valtra T254 Versu, opremljen s posebnimi pnevmatikami Nokian Hakkapeliitta TRI, je v kontroliranih pogojih in ob za promet zaprti cesti sneg pluzil s hitrostjo 73,17 km/h – STOP.

Deutz je predstavil električne in dizel električne motorje za kmetijske in gradbene stroje; za teleskopski nakladalnik Liebherr je predstavil prototipni hibridni pogon s 55 kW trivaljnim dizel motorjem in 20 kW elektromotorjem in baterijo zmogljivosti 11 kWh, za teleskopski nakladalnik Manitou pa prototipni električni pogon moči 60 kW in baterijo zmogljivosti 30,5 kWh – STOP.

AGCO bo investiral 10,5 mio € v tovarno strojev za spravilo krme s travinja v nemškem mestu Feucht pri Nürnbergu (včasih tovarna Fella); s prevzemom proizvajalca Lely in uvedbo strojev za spravilo krme v blagovni znamki Fendt in Massey Ferguson so prišli do meja zmogljivosti tovarne; nova montažna hala površine 4.000 m² bo namenjena za montažo kosilnic – STOP.

Pöttinger je v zadnjem poslovnem letu 2017/2018 dosegel nov rekordni promet 354 mio €, kar je 15 % več kot v predhodnem letu; trenutno podjetje zaposluje 1.775 delavcev – STOP.

v prvi vrsti mislimo na Zakon o motornih vozilih in na njegovi osnovi izdan Pravilnik o registraciji motornih in priklopnih vozil. V tem članku se bomo omejili na registracijo vozil.

Zakon o motornih vozilih v 25. členu določa, da morajo biti motorna in priklopna vozila za udeležbo v cestnem prometu registrirana, razen če zakon ne določa drugače. Za

kmetijska in gozdarska vozila to pomeni, da morajo biti registrirani traktorji in traktorski priklopniki, razen traktorskih priklopnikov, katerih največja tehnično dovoljena masa ne presega 5 ton in katerih hitrost je konstrukcijsko omejena na 30 km/h, razen traktorskih priklopnikov z obliko nadgradnje »SG – vozilo za posebne namene« in dodatnim opisom nadgradnje »za prevoz oseb« (npr.

www.prillinger.si

AKCIJA JESEN 2018

**NADOMESTNI DELI
NENADOMESTLJIVE STORITVE**

Že pri vašem prodajalcu kmetijske mehanizacije

PRILLINGER
best.parts.service

MAHLE ORIGINAL ESM LEWLER WITTEBORN GRAMMER ALFAGOMMA BONDIOLO & PAVESI

Prillinger, d.o.o.
Arja vas 101
SI-3301 Petrovče

Traktorskih priklopnikov, katerih največja tehnično dovoljena masa ne presega 5 ton in katerih hitrost je konstrukcijsko omejena na 30 km/h, ni potrebno registrirati – razen, če imajo nadgradnjo za prevoz oseb (npr. »vagone« cestnega vlaka). Priklopnik na sliki je pomanjkljivo označen. Prvi bralec, ki pomanjkljivosti sporoči na e-poštni naslov marjan.dolensek@gov.si, dobi nagrado – majico.

»vagone« cestnega vlaka). Poleg navedene skupine (manjših) neregistriranih traktorskih priklopnikov smejo biti v cestnem prometu tudi neregistrirani lahki priklopniki, motokultivatorji in delovni stroji. Med slednje pri kmetijskih vozilih spadajo različni kombajni, dvoosne motorne kosilnice, gorski transporterji, »harvesterji«, »forwarderji« in drugi samovozni kmetijski in gozdarski stroji oz. stroji z lastnim pogonskim motorjem in voznimi napravami. Za vsa ta vozila velja zahteva za brezhibne predpisane naprave in opremo, za lahke priklopnike pa še zahtevi o ponovljeni registrski označbi vlečenega vozila in tehničnih pregledih.

Traktorskih priključkov ni pogrebno registrirati

V cestnem prometu smejo biti tudi traktorski priključki in zanje ni predpisana registracija ne glede na njihovo obliko in njihovo največjo dovoljeno maso ali kakšno drugo lastnost, saj ne spadajo med vozila (niti med motorna niti med priklopna), pač pa med stroje in opremo. Zakon o motornih vozilih v 28. točki 3. člena določa, da je »traktorski

priključek« zamenljiv vlečen stroj ali zamenljiva vlečena oprema za opravljanje kmetijskih, gozdarskih in drugih del, ki ga vleče, potiska ali nosi traktor (npr. obračalnik, trosilnik, nakladalni priklopnik, gozdarski traktorski priklopnik, škropilnica, cisterna)«.

In za konec poglavja o registraciji še dobra novica za vse na obmejnih območjih, ki imajo zemljišča v sosednjih državah ali bi tam želeli izvajati storitve. Kot smo že omenili, je registracija vozil del nacionalnih predpisov in ni del skupne EU zakonodaje. V nekaterih državah je predpisana registracija tudi za vozila, ki so pri nas v cestnem prometu lahko neregistrirana (npr. delovni stroji) in te države zahtevajo na svojem ozemlju registracijo tudi za tovrstna vozila tujcev. V Zakonu o motornih vozilih je ta problem rešen tako, da je, če povemo poenostavljeno, taka vozila mogoče registrirati tudi v Sloveniji, in sicer prostovoljno oziroma na zahtevo lastnika vozila. Seveda pa ni vsega kar vidimo na cestah v tujini, vzeti za suho zlato, npr. registrskih označb v nekaterih državah na balirkah in podobno. Če bi se pozanimali, bi ugotovili, da gre za ponovlje-

no registrsko označbo vlečnega traktorja oz. enega od traktorjev na kmetiji, podobno kot je pri nas pri lahkih priklopnikih.

Tehnični pregledi vozil

Tehnične preglede vozil določa evropska zakonodaja. Osnovo daje »Direktiva 2014/45/EU Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o rednih tehničnih pregledih motornih vozil in njihovih priklopnih vozil«, ki je prenesena v slovenski pravni red z Zakonom o motornih vozilih, Pravilnikom o tehničnih pregledih motornih in priklopnih vozil in Tehnično specifikacijo za vozila št. TSV 605/02 o postopkih za izvedbo tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil. Za traktorje ta direktiva predpisuje obvezne tehnične preglede vozil le za kategorijo T5-traktorji z največjo konstrukcijo omejeno hitrostjo, ki je večja od 40 km/h, slovenski predpisi pa za vse kategorije traktorjev in registrirane traktorske priklopnike. Novi traktorji in traktorski priklopniki morajo opraviti prvi tehnični pregled štiri leta po prvi registraciji, nato do poteka osmih let od prve registracije oz. osmih let od leta proizvodnje na vsaki dve leti, za tem pa vsako leto. Lahki priklopniki, ki so tudi zanimivi za kmetijstvo in gozdarstvo, se prvič tehnično pregledajo štiri leta po nakupu (upoštevata se prvi lastnik) in nato vsaka štiri leta.

mag. Marjan Dolensek, KGZS – Zavod LJ
dr. Robert Jerončič, Ministrstvo za infrastrukturo

BIDER KMETIJSKI STROJI

DOL-SUHA 3a, REČICA OB SAVINJI
041-647-793, 03-839-18-00

Gorilnik, odzemne naprave in polži za lesno sekancec

Puhalnica za suho

Enostavni mešalniki gnojne

- sekalniki lesa
- gorilniki lesnih sekancev
- polži za transport sek.
- traktorski el. agregat
- mešalnik gnojne

TS 15

5L-15

TS 20

www.bider.si

Narejeno v Sloveniji